Заклад вищої освіти
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»

Кафедра філософії та суспільно-гуманітарних наук

КРОС-КУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ

Силабус навчальної дисципліни

на 2021/2022 навчальний рік

Реквізити навчальної дисципліни		
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Форма навчання	Денна, заочна	
Рік підготовки, семестр	1 курс, 1 семестр	
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	4 кредити/120 годин	
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Модульний контроль	
Мова викладання	Українська	
Формат навчальної дисципліни	Змішаний (blended)	
Викладач(і)	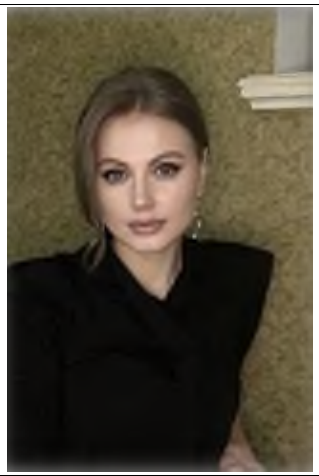	**ЗОЗУЛЬ ТАМІЛА ВОЛОДИМИРІВНА** **Посада:** доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних наук **Науковий ступінь:** кандидат психологічних наук **E-mail:** t.zozul@istu.edu.ua

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Крос-культурні комунікації» є формування у здобувачів вищої освіти уявлень про принципи, завдання та сутність крос-культурних комунікацій, їх значення у майбутній професійній діяльності.

Навчальна програма спрямована на формування у студентів толерантного ставлення до представників різних культур, розвитку навичок ділового співробітництва в умовах крос-культурного середовища.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: крос-культурні комунікаційні процеси, складнощі у крос-культурних комунікаціях, організація комунікаційних процесів у мультикультурному середовищі.

Результати навчання за дисципліною (РН):

РН 1. Знати зміст сучасних теорій крос-культурних комунікацій, особливості національних стилів комунікацій в умовах глобалізації; специфіку управління крос-культурними комунікаціями та шляхи подолання бар'єрів у крос-культурному середовищі; методи прийняття стратегічних рішень в умовах крос-культурного середовища.

РН 2. Володіти знаннями щодо особливостей національних стилів спілкування та факторів, що їх визначають.

РН 3. Вміти реалізувати крос-культурні комунікації; застосовувати теорії крос-культурного менеджменту для аналізу ситуацій, які виникають у багатонаціональних колективах, враховувати крос-культурні аспекти у діловому співробітництві.

РН 4. Володіти методами та способами роботи на міжнародному рівні.

2. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити: базові знання з дисциплін Загальна психологія, Іноземна мова, Маркетинг, Менеджмент, Селф-менеджмент, Бренд-менеджмент.

Постреквізити: Науково-дослідна робота.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль №1. Теоретичні основи крос-культурних комунікацій.

Тема 1. Культурно-антропологічні основи крос-культурних комунікацій.

Тема 2. Психологічні основи крос-культурних комунікацій.

Тема 3. Соціальна категоризація та стереотипізація.

Тема 4. Категоризація культур.

Змістовний модуль №2. Крос-культурних комунікації у професійній діяльності.

Тема 5. Національні образи світу.

Тема 6. Формування міжкультурної компетентності.

Тема 7. Крос-культурні комунікації в окремих видах професійної діяльності.

Тема. 8. Потенційні проблеми крос-культурних комунікацій, шляхи та можливості їх оптимізації.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основні:

1. Грушевицкая Т.Г., Попков В.Д., Садохин А.П. Основы межкультурной коммуникации: ученик для вузов [Текст] / под. ред. А.П. Садохина. – М. ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 352 с.
2. Вязова Р.В. Філософські проблеми міжкультурної комунікації: навчальний посібник [для стд. вищ. навч. закл.] / Р.В. Вязова. – Запоріжжя.: ЗНУ, 2012. – 97 с.
3. Кайдалова Л.Г.,Пляка Л.В. Психологія спілкування: навч. посібник [для стд. вищ. навч. закл.] / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пляка. – Х.: НФаУ, 2011. – 132 с.
4. Левицький А.Е., Борисенко Н.Д., Савчук І.І. Теорія міжкультурної комунікації: працюємо самостійно. Навч. посібник [для студентів ВНЗ] / А.Е. Левицький. – К.: Логос, 2011. – 127 с.
5. Комплексні системи захисту інформації : навчальний посібник / [Яремчук Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. посіб.[Текст] / В.М. Манакін. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 288 с. (Серія «Альма-матер»).
6. Осовська Г.В. Комунікації в менеджменті: Курс лекцій / Г.В. Осовська. – К.: «Кондор», 2010.–218 с.
7. Edith Broszinsky-Schwabe. Interkulturelle Kommunikation. – Berlin, 2017. – 269 с.
8. Fink L., Gruttauer S., Thomas A. Beruflich in der Ukraine : Trainingsprogramm für Manager, Fach- und Führungskräfte / Luzia Fink, Stefanie Gruttauer, Alexander Thomas. – Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht GmbH & Co. KG, 2009. – 178 S.
9. Schroll-Machl S. Die Deutschen – Wir Deutsche : Fremdwahrnehmung und Selbstsicht im Berufsleben / Sylvia Schroll-Machl. – Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht GmbH & Co. KG, 2007. – 227 S.

Додаткові:

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації [Текст] / Ф.С. Бацевич. – К.: вид-во «Довіра», 2007. – 205 с.
2. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. – К., 1998.
3. Боголюбова Н.М. Міжкультурна комунікація. – К., 2017 URL: https://stud.com.ua/90283/kulturologiya/mizhkulturna_komunikatsiya.
4. Гриффин Эм Коммуникация: теории и практики [Текст] / Э. Гриффин; [пер. с. англ. А. Науменко]. – М.: Изд-во Гуманитарный центр, 2015. – 688 с.
5. Махній М.М. Етнопсихологія і міжкультурна комунікація [Текст] / М.М. Махній. – Чернігів.: Видавець Лозовий В.М., 2015 – 256 с.
6. Мілютіна К.Л., Максимов М.В. Психологія міжкультурної комунікації. – К., 2014. С.5-14. URL: http://www.uaped.com/files/psychology_verstka_small-1.pdf.
7. Межкультурная коммуникация в условиях глобализации: учеб. пособ. [Текст] / В.С. Глаголев, Н.И. Бирюков, Н.Н. Зарубина, Т.В. Зонова, А.Н. Самарин, М.В. Силантьева. – М.: Проспект, 2015.– 200 с.
8. Мерманн Э. Коммуникация и коммуникабельность. Практические рекомендации для открытой коммуникации [Текст] / Э.Мерманн; [науч. ред. А.А. Киселева; пер. с нем. Е.А. Высочинова, А.В. Коченгина и др.]. – Х.: Из-во Гуманитарный Центр, 2015. – 260 с. (Серия: Коммуникация. Прикладная лингвистика).

9. Коптельцева Г. Межкультурная коммуникация. Теория и тренинг: учебнометодическое пособие [Текст] / Ю. Рот, Г. Коптельцева. – М.: Издательство: Юнити-Дана, 2012. – 223 с.

10. Терборн Г. Мультикультурные общества [Текст] / Г. Терборн // Социологическое обозрение. – 2001. – Том 1, № 1. – С.49-55.

11. Хельд Д., Гольдблатт Д., Макгрю Э., Перратон Дж. Глобализация, культура и судьбы наций [Текст] / Д. Хельд, Д. Гольдблатт,Э. Макгрю, Жд. Перратон // Глобальные трансформации. Политика, экономика, культура; [пер. с англ.В.В. Сапова и др]. – М.: Праксис, 2004. –С.386-441.

12. Heringer H.J. Interkulturelle Kommunikation / Hans Jurgen Heringer. – Tübingen und Basel : A. Francke Verlag, 2010. – 240 S.

13. Чен Х. Эти поразительные иностранцы / Ханне Чен; пер. с нем. Е.П. Кудряшовой. – М. : АСТ: Астрель, 2006. – 238 с.

Інформаційні ресурси:

1. http: //www.fask.uni-mainz.de/user/kupsch/web.html.
2. http: //www.logos.it.
3. http: //www.loc.gov.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни

№ тижня	Тема	Заняття	Результат навчання	Контрольний захід
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №1.				
3	**Т №1.**	**Л №1.** Культурно-антропологічні основи крос-культурних комунікацій.	РН №№ 1-2	МК №1
4		**ПЗ №1.** Сутність культури. Адаптивні механізми культури. Сутність та формування культурної ідентичності.	РН №№ 1-2	МК №1, захист ПЗ №1
4	**Т №2.**	**Л №2.** Психологічні основи крос-культурних комунікацій.	РН № 2	МК №1
5		**ПЗ №2.** Соціокультурний підхід до психіки. Національний характер як базис психологічної ідентичності. Етнічна свідомість.	РН № 2	МК №1, захист ПЗ №2
6	**Т №3.**	**Л №3.** Соціальна категоризація та стереотипізація.	РН № 2	МК №1
7		**ПЗ №3.** Поняття та сутність стереотипу. Функції стереотипів. Національні стереотипи.	РН № 2	МК №1, захист ПЗ №3
7	**Т №4.**	**Л №4.** Категоризація культур.	РН № 2	МК №1
8	**Презентація та захист індивідуального завдання Модульний контроль №1**			
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №2.				
9	**Т №5.**	**Л №5.** Національні образи світу.	РН № 3	МК №2
10	**Т №6.**	**Л №6.** Формування міжкультурної компетентності.	РН № 3	МК №2

11		**Л №7.** Крос-культурні комунікації в окремих видах професійної діяльності.	РН № 3	МК №2
12	**Т №7.**	**ПЗ №4.** Основні компоненти міжкультурної компетентності (особистісні, когнітивні, соціальні). Комунікаційний портрет особистості.	РН № 3	МК №2, захист ПЗ №4
13		**ПЗ №5.** Крос-культурні комунікації в міжнародній професійній взаємодії.	РН № 3	МК №2, захист ПЗ №5
14		**Л №8.** Потенційні проблеми крос-культурних комунікацій, шляхи та можливості їх оптимізації.	РН № 4	МК №2
15	**Т №8.**	**ПЗ №6.** Роль крос-культурних комунікацій в умовах глобалізації соціальних контактів. Сфери пріоритетного розвитку крос-культурних комунікацій.	РН № 4	МК №2, захист ПЗ №6
16	**Презентація та захист індивідуального завдання Модульний контроль №2**			

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти має на меті формування розуміння, розширення та поглиблення теоретичних знань, розвиток навичок практичної роботи в галузі з крос-культурних комунікацій.

Основними видами самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Крос-культурні комунікації» є: самостійне опрацювання лекційного матеріалу, самостійне вивчення окремих тем дисципліни, пошук та огляд літератури та електронних джерел, читання та вивчення навчальних посібників, підготовка до практичних занять, підсумкових контролів.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни

Організація освітнього процесу

Згідно графіку навчального процесу, за розкладом занять, який розміщено на офіційному сайті МНТУ.

Правила відвідування занять

Здобувачі вищої освіти мають відвідувати аудиторні заняття згідно з розкладом, без запізнень. Освітня діяльність та відвідування здобувачами вищої освіти занять регламентується «Правилами внутрішнього розпорядку для студентів МНТУ».

Пропущені заняття відпрацьовуються в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни.

Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Проте, здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та демонструються різноманітні методи розв’язування прикладних задач, розвиваються навички та вміння в області вербальних і невербальних взаємодій представників різних моральних систем, світоглядів, релігій.

Правила поведінки на заняттях

Норми етичної поведінки учасників академічної спільноти визначені у Кодексі академічної етики ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая».

Правила захисту практичних робіт

Звіти з практичних робіт, оформлені у відповідності до вимог методичних рекомендацій, повинні бути захищені не пізніше наступного практичного заняття. Звіт з останнього практичного заняття повинен бути захищений до дня захисту індивідуального завдання.

Захист звітів з практичних робіт може проводитись: безпосередньо під час поточного практичного заняття, на наступному практичному занятті, у час, що відведений для консультацій.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Після отримання коментарів від викладача з аргументацією щодо оцінки, здобувач вищої освіти має право в індивідуальному порядку задати всі питання, які його/її цікавлять стосовно результатів контрольних заходів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти категорично не погоджуються з оцінкою, він/вона мають також навести аргументи щодо своєї позиції.

Порядок подання апеляційних скарг на результати підсумкового контролю визначено у Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая».

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні бали		**Штрафні бали**	
Критерій	**Бал**	**Критерій**	**Бал**
Участь у міжнародних, всеукраїнських або інших заходах (конкурсах) за тематикою навчальної дисципліни	3 бали	Порушення термінів виконання та захисту звітів з практичних робіт (за кожну роботу)	-2 бали
Опитування на лекційному занятті (опитування на одному занятті)	2 бали	Порушення термінів виконання, презентації та захисту індивідуального завдання	-4 бали
Вдосконалення навчально-матеріальної бази кафедри	≤ 5 балів		
Участь у роботі наукового гуртка кафедри за тематикою навчальної дисципліни	5 балів	Злісне невиконання мір техніки безпеки при проведенні навчальних занять (за кожний випадок)	-5 балів

Політика дедлайнів та перескладань

Усі завдання виконуються у зазначені дати та час. Здобувачі несуть відповідальність за управління своїм часом, щоб завдання та проекти могли бути подані до встановленого терміну.

Політика перескладань визначена у Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая».

Загальна оцінка після перескладання (ліквідації академічної заборгованості) знижується на 10%.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов’язкове дотримання академічної доброчесності та недопущення плагіату під час виконання завдань.

Дотримання умов «Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ЗВО «МНТУ» та Кодексу академічної етики.

Списування під час виконання контрольних робіт та модульних тестів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Плагіат у творчих роботах та презентаціях – заборонений.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтингова система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до:

- Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»;
- умов і критеріїв, визначених у цьому силабусі.

Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання упродовж кожного змістовного модуля здійснюється за 100 бальною системою (до 40 балів за поточний контроль, до 60 балів за модульний контроль).
Практичні заняття	Максимальна кількість балів за кожне практичне заняття – 7 балів. 0 балів – не виконання відповідного завдання без поважних причин. 1 бал – виконання відповідних завдань без оформлення звіту з кількома помилками. 2 бали - виконання відповідних завдань без оформлення звіту з незначною кількістю помилок. 3 бали - виконання завдання та оформлення звіту з кількома негрубими помилками. 4 бали - виконання завдання та оформлення звіту з незначною кількістю помилок. 5 балів - виконання завдання, оформлення та захист звіту з незначною кількістю грубих помилок. 6 балів - виконання завдання, оформлення та захист звіту з кількома негрубими помилками. 7 балів – виконання завдання, оформлення та захист звіту з незначною кількістю помилок. При здійсненні оцінювання враховуються наявні штрафні бали для даного заняття.
Умови допуску до підсумкового (модульного) контролю	Виконання всіх практичних завдань за відповідним змістовним модулем. Виконання проектного завдання відповідного змістовного модулю. Наявність не менше 20 балів за поточну успішність.

Середньозважений бал за навчальну дисципліну визначається як середній арифметичний бал всіх результатів модульних контролів.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами контролю – здійснюється за національною системою та ECTS.

Шкала оцінювання успішності студентів

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	**залік**
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
34-0	F	незадовільно	

9. Додаткова інформація з дисципліни (за потреби)

Силабус навчальної дисципліни: складено доцентом кафедри філософії та суспільно-гуманітарних наук, кандидатом психологічних наук

Таміла ЗОЗУЛЬ

«Погоджено»
Завідувач кафедри філософії
та суспільно-гуманітарних наук

Людмила ЗАЛІТОК